

КИЧКИНДТОЙ ҚАЛБЛАРДА БУЮК ОРЗУЛАР – МАКТАБГАЧА ТАЪЛИМНИНГ КУЧИ

Азизхужаева Азизахон Омонхон қизи

Шайхонтоҳур тумани 226-Давлат
мактабгача таълим ташкилотининг
директор ўринбосари

Аннотация: мазкур мақолада мактабгача таълим ташкилотининг бола камолотидаги ўрни ёритиб берилган. Болага бериладиган таълимнинг аҳамияти ва ўрни ҳақида маълумот берилган. Мактабгача таълим ташкилотининг ўрни тўғрисида, шу билан бирга билимлар тўғрисида изоҳлар мавжуд.

Калит сўзлар: мактабгача таълим ташкилоти, бола камолоти, ўйин, билимлар.

Ҳар бир инсон юрагида бир олам яширин. Аммо юраклар ичида энг беғубори, энг орзувачани — бу кичкинтой қалблардир. Ана шу беғубор қалбларда жамиятнинг эртанги куни, халқнинг истиқболи, миллатнинг маънавий тикланиши яширин. Мактабгача таълим эса шу орзуларни илк бора товушга айлантирувчи, юракка нур, қалбга йўл кўрсатувчи муқаддас маскандир. Чунки таълимнинг энг нозик, энг сезгир ва энг самарали босқичи — бу боғча ёшидир. У ерда берилган ҳар бир меҳр, айтилган ҳар бир сўз, ўргатилган ҳар бир кадрият – гўё боғланган ҳаёт ипининг илк тугунларидир.

Кичкинтой қалблар: ҳаётнинг оппоқ саҳифаси

Бола бу – коинотнинг энг соф аксидир. Унинг нигоҳи самимият, сўзи садоқат, орзуси эса беқиёс эҳтиёжлар манзиласидир. Ҳар бир бола ўзича дунёни кашф этади, уни англашга уринади, ўз қалбидаги ички оламни ташқи воқелик билан уйғунлаштиришга ҳаракат қилади. Мактабгача таълим эса бу кашфиётга йўл очувчи маёқ – фикрнинг биринчи қадами, орзунинг дастлабки парвози.

Бугун биз тарбиялаётган болалар – эртанги ихтирочилар, шоирлар, олимлар ва бошқарувчилардир. Улар шу бугун қандай маънавий, маърифий асосда тарбияланса, эртага айнан шу замин устида миллатнинг қиёфаси қурилади.

Таълимнинг кучи – қалбга йўл топишда

Мактабгача таълим ташкилоти – бу фақатгина билим бериладиган жой эмас. Бу – болалар қалбига борадиган сирли йўл, бу – туйғуларни танитадиган, фикрни ўргатувчи, орзуни йўналтирувчи макон. Бу ерда ҳар бир ҳаракат, ҳар бир ифода, ҳар бир нигоҳ ўз таъсир кучига эга. Тарбиячи эса шунчаки педагог эмас – у кўнгил меъмори, орзулар парвариши, инсониятга дастлабки меҳр дарсини берувчи фидойи қалблардан биридир.

Кичкинтойлар дунёси шунчалар нозик ва чиройли-ки, уни англаш учун фақат ақл эмас – қалб, муҳаббат ва сабр ҳам керак. Бу ёшда берилган меҳр – умр бўйи инсонни тарк этмайдиган руҳий таянч бўлиб қолади.

Буюк орзулар қандай пайдо бўлади?

Бола тасаввурининг чеки йўқ. У ҳар бир ғунча томчисидан эртақ ясайди, оддий бир қаламга сеҳрли куч атайди. Агар биз уларга фикрлаш эркинлигини, изланишга ундовчи муҳитни бера олсак, улар ичидаги буюк орзулар нафақат шаклланади, балки пишиб етилади, амалиётга айланиш сари йўл олади.

Ижодий ўйинлар, эртақлар тузиш, савол-жавоблар, расм чизиш, саҳналаштириш каби усуллар орқали бола ўз ички оламини изҳор этади. Шу орқали у ўз орзуларини англайди, уларга ишонади ва уларга етишиш учун ҳаракат қилади. Бу эса — мактабгача таълимнинг энг муҳим ютуғидир.

Мактабгача таълим – бу келажакни аввал тасаввур қилиш, кейин уни тарбиялаш санъатидир. Ҳар бир бола қалбидаги орзулар – дардсиз жамият, мо'ътабар тараққиёт, обод Ватан ҳақида ҳикоя қилади. Биз, тарбиячилар, бу орзуларни ҳимоя қилувчи қалқон, уларни рўёбга чиқарувчи устун бўлишимиз керак.

Зеро, ҳаётда энг барҳаёт туйғу – бу болалик хотираси. Агар бола боғча даврида меҳр, эътибор ва ижодий ёндашувни туйган бўлса, у бу туйғуларни умрининг ҳар бир босқичида ўзи билан олиб юради. Ва бир кун келиб, ўзи ҳам орзулар парвариши бўлиб улғаяди. Шундай экан, кичкинтой қалблардаги буюк орзуларни асраш – бизнинг бугунги энг улуг' вазифамиздир.

Фойдаланилган адабиётлар:

1. Ўзбекистон Республикаси Президентининг фармони. “Миллий тикланишдан — миллий юксалиш сари” ғоясини амалга ошириш чора-тадбирлари тўғрисида”. — Тошкент, 2020.
2. Қодиров Р., Юсупова Н. Маънавият асослари. — Тошкент: “Ўқитувчи”, 2019.
3. Тўлаганов А. Ўзбек халқ педагогикаси асослари. — Тошкент: “Фан”, 2016.
4. Мирзаев Т., Саримсоқов Б. Ўзбек халқ анъаналари ва қадриятлари. — Тошкент: “Мумтоз сўз”, 2017.
5. Абдуллаева М. “Оила ва жамиятда миллий қадриятларнинг тарбиявий аҳамияти”. — Педагогика фанлари журнали, 2021, №4.
6. Ўзбекистон Республикаси “Таълим тўғрисида”ги қонуни. — Тошкент, 2020.
7. Ёқубов Ш. Оила педагогикаси. — Тошкент: “Ўқитувчи”, 2018.
8. Ҳасанов Б. Баркамол авлод тарбиясида миллий анъаналарнинг ўрни. — Тошкент: “Инновация-Зиё”, 2022.
9. Ўзбекистон халқи анъаналари ва маданий мероси тўғрисидаги илмий тўплам. — Тошкент: “Фан ва технология”, 2019.
10. УНЕСКО. Интангибле Султурал Ҳеритаге анд Эдусатион. Парис, 2021.